

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 26. februarja 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 24.

Inž. Franc Sonn bichler, gozdar-
ski upravitelj barona Borna, Tržič.

Lesna industrija in trgovina v letu 1924.

Čeravno smo v teku koledarskega leta ob zaključku posameznih kupčij in pri točnem zasledovanju tečaja domače in v poštev prihajajoče tuje valute opazili, da se je v preteklem gospodarskem letu razvijala kupčija zelo neugodno, moremo vendar šele sedaj, na podlagi točnih številk podati pravo sliko razvoja lesne trgovine v preteklem letu.

Te številke so take, da nam po pravici morajo povzročati največje skrbi za nadaljni razvoj naše lesne industrije in trgovine.

Da se bližamo kritičnemu času, smo slutili že dolgo pred tem, toda vedno smo upali, da se nam bo posrečilo doseči katerekoli olajšave v vozarini — posebne za eksport — v oddaji tujih valut itd. itd.; žal so bile vse naše nade do danes zaman.

Močni in hitri porast dinarja v inozemstvu ni dosegel niti najmanjše zboljšanje notranje kupne vrednosti. Tako so ostali produkcijski stroški neizpremenjeni. Izkupiček prodaj se je zelo zmanjšal, kar je večkrat tudi pri največji previdnosti povzročilo precejšnjo izgubo.

Zaloge so se morale oddati za nižjo ceno kot so bile nabavljene, kajti na njih obremenjene obresti bi sčasoma prodajno ceno še bolj znižale. Mala izguba se prenese lažje, kot pa vedno večja diferenca.

Ni treba, da je človek učen matematik, da bi mogel izračunati, da mora tvrdka, katera je nakupila po spomladanskih cenah 1924 les na panju ter istega takoj plačala, pri zaračunanju stroškov izdelave, vožnje itd., sedaj pri prodaji izdelkov brez-pogojno utrpeli ogromno škodo. Kam nas to dovede?

Inozemstvo seveda nikakor noče radi porasta dinarja plačati višjo ceno v tuji valuti, vsled česar je izkupiček v dinarju manjši. Posledica tega je, da moramo s cenami toliko popustiti, kolikor je dinar narastel. To pa storiti, ne da bi pri tem utrpeli škode, ni mogoče, dokler se ne znižajo produkcijski stroški.

Ako računam, da smo začetkom leta 1924 dosegli za povprečno blago Lit. 210.— za m³ franko vagon meja in smo za Lit. prejeli Din 3-80, tedaj smo dobili za 1 m³ Din 798.—. Enako blago se danes plača komaj po Lit. 250.— krat 2-50, tedaj dosežemo za m³ Din 625.—, torej Din 173.—. manj nego pred enim letom. Ta vsota ne more kriti vrednost lesa, produkcijske in druge stroške.

Iz tega je razvidno, da je tečaj lire napram dinarju padel za 34-2% in da so se cene v lirah povišale komaj za 19%. Potemtakem bi se morala cena v lirah povišati za 52%, t. j. 1 m³ bi moral veljati Lit. 320.—.

Ako računamo nazadovanje cen v dinarjih, pridemo na 26-6% in čez.

Da mora pri takih razmerah Italija in ostalo inozemstvo kriti svojo potrebo na lesu drugod in ne pri nas, je umevno, ker naših cen nikakor ne more plačati.

Posledice tega pa opazamo na popolni stagnaciji kupčije. Radi visokih bančnih obresti je skoro vsaka kupčija nemogoča. Naši stari in stalni odjemalci so večinoma zaključili nove dobave v Češki, Rumuniji in Avstriji, kjer dobivajo les po stari ceni — povišano samo z razliko manj vredne lire.

Regulativne hranilnice v Sloveniji.

III. Statistika.

(Nadaljevanje.)

Razvoj hranilnic se da najbolje posneti iz statistike; ki jo podajemo v prilogi koncem tega spisa in je zaključena z l. 1923.

V tej statistiki se ne nahajata postavki o naložbah v vrednostnih papirjih in v gotovini pri drugih denarnih zavodih. Prva postavka vsebuje po večini avstrijske, ogrske in gališke papirje ter predvojno rento, še več pa vojnih posojil, kateri papirji danes predstavljajo pač nizko vrednost in vsled nemožnosti lombardiranja ali ugodne prodaje ne pridejo v poštev kot mobilna naložba. Važna pa je postavka o gotovinskih naložbah pri drugih denarnih zavodih, zlasti pri večjih bankah. Slednja priča o likvidnosti regulativnih hranilnic in znaša od 10 do 36%, katero likvidnost je z ozirom na okolnost, da značijo vloge pri hranilnicah skoro same stalne naložbe z odpovednimi roki, smatrati jako ugodnim.

Obe postavki smo iz tabele izpustili, ker bi sicer njena obširnost preveč narasla.

Vnesli pa smo postavko o »Hranilnih vlogah v tekočem računu« na pasivni in »Posojila v tekočem računu« na aktivni strani. Obe te panogi poslovanja namreč datirata iz novejšega časa in ni dvoma, da je od njih razvojna možnost regulativnih hranilnic naravnost odvisna. Kdor pozna tehniko hranilničnega vložnega poslovanja, ve, da velike hranilnice gledé vlog, vložnih na hranilne knjižice, od katerih nekatere hranilnice izkazujejo preko 40.000 odprtih računov, iz tehničnih razlogov ne morejo slediti gibanju obrestne mere, dočim je to pri vlogah v tekočem računu lahko mogoče. Do tega koraka so bile hranilnice takorekoč prisiljene, ker so številni vlagatelji prihajali za zahtevo po zvišanju obrestne mere, ki ni bila več v pravem razmerju z drugod običajno obrestno mero. In ker se vsem vlagateljem, bodisi iz meritornih, še bolj pa iz tehničnih ozirov ni moglo ugoditi, je bilo potrebno uvesti tekoči račun. Navzlic označbi »tekoči račun« pa teh vlog ni smatrati kakor tek. račun pri bankah, ki je nestalen, temveč kot hran. vloge na daljšo odpovedno dobo, o katerih se ravnotako izstavljajo knjižice, le da je obrestovanje višje.

O posameznih postavkah, ki so vse v milijonih kron oz. dinarjev navedene, bi bilo omeniti sledeče:

Hranilne vloge konstantno rastejo; razlika med l. 1922 in 1923 je navidezna, ker je k l. 1923 treba prišteti vloge v tek. računu v iznosu 26-3, kar da za l. 1923 skupaj 258-8. Obrestna mera vlogam na knjižice je bila v letih 1913 do 1922 4 do 5%, v letu 1923

V dnevnem in strokovnem časopisu čitamo vedno o posebnih (tarifarnih) pogodbah, ki se sklepajo med Italijo in našo konkurenco in je tako ta na veliko bolj ugodnem položaju kot smo mi.

Vse naše nade stavimo sedaj edino le na anketo lesnih industrijalcev, ki se je pred časom vršila v Beogradu. Po najnovejših vesteh smo prepričani, da nam prinese v najkrajšem času znatno znižane eksportne tarife. Drugače nam ne bode več mogoče uspešno konkurirati na inozemskem tržišču.

4 do 7%, v tekočem računu v letu 1923 6 do 10%.

Obrestna mera hipotekarnim posojilom: l. 1913 do 1921 4½ do 6%.

Obrestna mera hipotekarnim posojilom: l. 1922 do 1923 5 do 12%.

Obrestna mera občinskim posojilom: l. 1913 do 1921 4½ do 6%.

Obrestna mera občinskim posojilom: l. 1922 do 1923 5 do 10%.

Obrestna mera meničnim posojilom: l. 1913 do 1921 5 do 8%.

Obrestna mera meničnim posojilom: l. 1922 do 1923 6 do 16%.

Obrestna mera posojilom v tekočem računu l. 1923 8 do 16%.

Iz te statistike je razvidna zlasti nizka obrestna mera komunalnim in hipotekarnim posojilom. Komunalna posojila služijo občinam oz. okrajem za najrazličnejše namene: za ustanovitev šol, gradbo cest, melioracije itd., hipotekarna posojila pa so dana deloma kot stavbeni krediti za zgradbo novih hiš, deloma pa kot produktivni krediti kmetjskim posestnikom. Amortizacijska doba je bila prvotno določena na 40 do 50 let, katera doba pa se je morala novejšim kreditom z ozirom na negotovost valute izdatno skrajšati na 12 do 15 let.

Menični krediti in krediti v tekočem računu služijo lokalnim, obrtnim in trgovskim potrebam.

(Dalje sledi.)

Gospodarske prilike v Nemčiji leta 1924.

(Konec.)

Nagel polet nemškega gospodarstva potem, ko je bila likvidirana inflacija, bi se bil moral zlomiti sam pod dvojim lastnim bremenom, da ga ni podprla Reichsbanka za restrukcijo kredita. Pogoja za napredek ni bilo. Živahnost v gospodarskem življenju je bila enostranska: dočim je ena vrsta številnih naročil, je druga vrsta komaj vegetirala. Radi močnega povpraševanja je tendenca nemških tržišč bila v znamenju stalne »hausse«, tako da so cene izvoznega blaga naglo nadkrižile pariteto cen na svetovnem tržišču in je bila izvozna trgovina takorekoč popolnoma onemogočena. Razen tega je bil kapital, s katerim se je razpolagalo v tem času, izredno majhen za tako razsežen posel. Povpraševanje po kreditu je bilo izredno veliko, plačevale so se nerazmeroma visoke obresti, produkcija je vsled tega postala dražja, tako da je bila »Reichsbank« končno prisiljena, da intervenira z ukinitvijo kredita za trgovino in industrijo in da s tem privede gospodarstvo v težak položaj, želeč s tem razčistiti nevzdržno stanje in po ozdravljenju usmeriti gospodarstvo na pravi pot. Ta korak je, kakor prej omenjeno, prisilil trgovce in industrijo, da radi nabave potrebnega denarja popuste na cenah in jih prilagodijo postopno kolikor mogoče cenam inozemstva. Tako je bilo zadržano prenaplo razvijanje nemškega gospodarstva, ki ni imelo niti zadostnih sredstev, niti pogojev za življenje, marveč je šlo edinole za podraževanjem življenja v Nemčiji in eventualno zrušitvijo nemške valute, ki bi, ako bi nastopila, dovedla Nemčijo do grozne katastrofe. Ta perioda bi se mogla nazivati za inflacijo cen v razlikovanju od njene predhodnega štadija inflacije denarja. Na ta način bi bilo gospodarstvo radi pomanjkanja kapitala prisiljeno, da zadrži produkcijo, da likvi-

dira stare zaloge, da proda v inflaciji pridobljene devize, vse to radi tega, da poravnava dolg in da ne plačuje ogromnih obresti.

Po tej periodi nastopa kriza i trgovine i industrije, njihovo urejevanje in priprava za politično akcijo, koja se je zaključila s povratkom zasedenega industrijskega področja Porurja, z Dawesovim reparacijskim načrtom in inozemskim posojilom 800 milijonov zlatih mark, nazvanim Dawesovim posojilom, ki ima služiti kot garancija za plačilo reparacij.

Kot nadaljnji važni faktor prihaja še novi bančni zakon z dne 30. avgusta 1924, ki daje Reichsbanki pravico do emitiranja nove novčanice zlate marke, takozvane rajshmarke, ki danes edina notira v Berlinu in na ostalih svetovnih borzah.

Vzlic vsem tem uspehom gospodarstvo ni dobilo zaželjenega in pričakovanega poleta. Likviden denar in industrijski in trgovski krediti so še zelo redki in zato dragi, pa tudi cena blaga še ni dosegla točke, na kateri bi mogla konkurirati z inozemstvom. Zato se sedaj pokrenjuje velika akcija inozemstva, ki ima namen organizovanje kredita za nemško-industrijo. Nadalje je tudi vlada sama s svoje strani podvzela korake, da pomaga akciji za znižanje cen. Na transport najvažnejših živilskih in industrijskih artiklov je odobrena refakcija od 10%. Razen tega je znižan obrtni davek in borzna taksa, povišan pa diskontni kreditni kontingent Reichsbanke za 10%. V oktobru 1924 se je že pokazala blagodat teh ukrepov: krediti niso bili več tako redki in obrestna mera je začela polagoma popuščati.

Uvoz blaga se je zelo razmahnil, kar dokazuje, da se razpolaga z devizami. Največ se je uvozilo živilskih potrebščin in sirovin. Tovarne začenjajo polagoma povečavati svojo produkcijo in kot najboljšo znamenje, da gre Nemčija nasproti ozdravljenju, je stanje efektov, ki so postali nekoliko čvrstejši.

Državne finance kažejo velik suficit, tako da obstoja v vladi in pri merodajnih krogih namen, da se izvede zakon, nazvan Aufwertungs-gesetz. Dodatek na nepremičnine tudi napreduje in danes znaša kvota za najemnino predvojnih zakupcev 74% predvojne najemnine.

Edino, kar povzroča gospodarskim krogom mnogo skrbi, je trgovinska bilanca, ki kaže ogromno pasivnost 2.7 milijard zlatih mark. Tolažba pa jim je izvoz sirovin za zimsko in poletno industrijsko kampanjo, ki bo ob priliki izvoza fabrikatov prinesel znatne dohodke. Zelo važen gospodarski faktor je nadalje prehod izvozne politike v novo dobo, ki je nastala po 10. januarju 1925, katerega dne je prenehala veljati največja ugodnost za zmagovite države, kakor jo je ustvarila verzajska pogodba. Od tega časa dalje nastaja zaščitna trgovska politika, ki se ima upravljati reciprocitetno, a ne enostransko kakor doslej. Delajo se velike priprave za sklepanje novih trgovskih dogovorov, od katerih si nemčija obeta mnogo koristi.

Generalni konzulat zaključuje z ugotovitvijo, da je nemška vlada storila od oktobra 1923 do januarja 1925 zelo mnogo za sanacijo gospodarskih prilik v državi, da pa bo preteklo še mnogo časa, preden bo igrala Nemčija na svetovnem trgu ono vlogo, kakor pred vojno.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just

Piščancec.

(Nadaljevanje.)

Zoper odlok G. d. c. sem predložil tožbo na Državni Svet, v kateri sem poleg navedenih momentov še poudaril:

a) da carinarnica ni postopala po pripombi 3 splošni pripombi k tarifi, katera pripomba 3 z odredbo Cbr. 44.008/1921 ni še bila ukinjena;

b) azija 600% izza 15. jul. 1922 se po predpisu ne more uporabljati za rešenja, izdana 14. julija 1922, kadar je veljala azija 500% (O. D. S. 18. X. 1910, br. 4813);

c) tarifiranje je bilo sporno in carinarnica ni postopala po čl. 50 in 54 car. zakona, da se spor reši;

d) niti carinarnica, niti Generalna direkcija carin nista ugotovila dejstva, da deklarant ni mogel imeti namena, kakorkoli oškodovati državo, pač pa, da je blago prijavil v popolni zavesti, da postopa po carinski tarifi tembolj, ker je carinarnica do dneva spominjanega rešenja car. tarife izvajala njemu enako ter ga v tem v njegovem naziranju potrjevala; sploh je pa povsem izključeno, da bi kot pogodbeni car, posrednik j. ž. v obče imel namere, oškodovati državo iz razloga, ker s strankami, za koje posreduje, ne pride skoraj nikoli v neposredno dotiko ter plačuje za stranko carino in pristojbino železnica sama, kar naj se ugotovi ter potem postopa po čl. 196 fin. zak. za l. 1922-23, Sl. Nov. št. 187a od 31. VII. 1922.

Državni svet je tožbi ugodil z odločbo št. 35.647 od 14. nov. 1924 ter izdal končno veljavno razsodbo:

»Državni Svet je proučivši žalbu, rešenje i ostala akta našao, da je ožalbeno rešenje protivno zakonu sa ovih razloga:

Žalilac je odmah na zaslišanju br. 19.411 izjavio, da je robu pravilno prijavio i da je tako i odnosna carinarnica do tada tu robu carinila. Ta odbrana žalilca nije ocenjena niti šta višest uzeta u obzir. Medjutim, osnovanost te odbrane žalilca trebalo je istragom proveriti, jer od toga zavisi i njegova krivična odgovornost, pošto on ne bi mogao biti krivično odgovoran prema čl. 1. carinskog krivičnog postupka, ako je carinarnica odnosnu robu do toga vremena tako carinila, jer bi takvim radom žalilac bio naveden da učini prijavu onako, kao što je učinio.

Sem toga, povišena azija objavljena je 18. jula 1922. god., a kazna je izrečena 15. jula iste godine, pa se nova azija ni mogla uračunati u kaznu, pošto ona u pogledu gradjana važi od dana obnarodovanja.

Stoga je na osnovu čl. 201. carinskog zakona rešio: da se ožalbeno rešenje poništi.

(Dalje sledi.)

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Iz tega izhaja, da je treba še veliko več tovarn osnovati v naši državi, da bodo pokrivalo domačo potrebo.

Pozlačenih in posrebljenih predmetov se je l. 1920 uvozilo: pozlatine in posrebrnine brez zveze z drugim materijalom 8987 kg za 546.721 Din, v zvezi z drugim materijalom pa 18.036 kg za 1.339.537 Din. Vrednost blaga se je v tej statistiki jako nizko ocenila.

Uvoz je torej znaten in bi mogel omogočiti poslovanje desetine in desetine obrtnikom ali nekaterim manjšim tvornicam.

Na obrtniški način se bavi z zlatarsko stroko približno 200 obrtnikov.

G. Mirko Kurilić piše o srbskem zlatarstvu v 35. številki »Narodnega Jedinstva« l. 1920 nastopno:

Ti lepi, umetniški zlatarski obrti so se v raznih časovnih dobah razvili in spopolnili, da so s svojimi izdelki v slogu narodne ornamentike prekašali, osobito v Stari Srbiji za časa Nemaničev tudi filigransko beneško umetnost. Od tam se je ta lepa umetna obrt preselila, odnosno prenesla v tedanjo srbsko državo. V tedanjih časih so izdelki srbskih zlatarjev prekašali tudi graversko umetnost Bizanca. To dokazujejo razni umetniški spomeniki iz teh časov, od kojih je en del našel zatočišče v zakladnicah starih samostanov, dočim je drugi del ob razsulu srbske države prešel v roke beneških in dubrovniških trgovcev. Še dandanes se nahajajo razni umetniški izdelki v Benetkah v doževi palači in v cerkvi sv. Marka kot odtušeno umetniško blago našega naroda.

V zlatarski stroki imamo tri sloge, glavna pa sta dva: graverski po kovani dragoceni kovini ali filigranski.

Filigranski slog je star in izvira iz Azije. Armenija je jako pospeševala ta slog, istotako in še v izdatnejši meri Indija, še bolj pa Kitajska, kjer se je filigranska umetnost še najbolj razvila. Pozneje so Benečani prenesli to lepo umetnost na svoje ozemlje in od tam smo jo prevzeli tudi mi.

Graverski slog je bizantinskega izvora, še iz klasične Grecije, od koder so ga stari Grki prenesli v Rim, kjer se je udomačil. Lepa sta oba sloga, eden kot drugi. V naših krajih se ni nikdar povzdignilo filigransko delo do večje umetniške vrednosti, dočim je obilo graverskih del bilo nekaj in jih je še danes, ki imajo umetniško vrednost. Zanimivo je, da Srbi niso bili nikdar veliki filigranski umetniki, dočim so bili odlični graverski umetniki. Albanci so prilično še najbolj filigranski mojstri. Dalmatinci, osobito Dubrovničani so znali izdelovati lepe filigranske stvari, a brez umetniške vrednosti.

Slog v ornamentiki teh dveh zlatarskih strok je jako različen: zmes vzhoda. Arabski, perzijski, bizantinski, pa tudi srbski stil morete opaziti

na enem predmetu malo večje vrednosti. Stili so zmešani, a delo je kljub temu harmonično.

V graverskem slogu prevladuje bizantinski vpliv. Bizantinski slog je opaziti v raznih oblikah: štiriperesni listi, trikotniki, kocke, gravirane med dvema ravnima črtama, strnjenih s črtami v polukrog, kakor venci. Prostor med temi črtami je ali matiran, ali izrezan. Srbski slog je tipičen. Motivi iz narave, cvetovi s šestimi peresi, vinska trta z grozdom, žito v klasju itd., grlice, sokoli in druge ptice. Stari srbski zlatarji so s temi motivi izrasli svoje izdelke, katere so gravirali brez povprečnih črt v nasprotju z bizantinskim slogom in spretno spravili v sklad, da je slika kazala vinsko trto in grozd, a ptice prihajajo zobat grozdje. Slike so ali izklesane ali izdolbene. Medprostori niso matirani, ampak prazni, da oko čimprej opazi sliko in se divi lepoti ornamentike.

V drugi polovici štirinajstega stoletja se je pojavil v Srbiji tudi bizantinski slog in od časa do časa uporabljal. Srbski odličnjaki so takrat v dobi zidanja cerkev in samostanov naročevali razne cerkvene predmete. Lepa srbska ornamentika se je takrat prilagodila cerkvenemu vplivu in v prilagodeni obliki uporabljala za podobe svetnikov, krstne kamne itd. Zanimivo je, da se srbski slog, pomešan z arabskim in perzijskim, pojavlja v šestnajstem, pa tudi v osemnajstem veku v Ohridu, Bitolju, Prizrenu in Skadru; najbolj v Ohridu in Skadru, dočim so v Prizrenu napredovali le filigranski izdelki.

To svedoči srebrna posoda, puške, noži in sablje, okovane s srebrom srbskih imovitih junakov iz prvega vstanka Karadjordja. To svedoči tudi orožje, konjska oprema, posoda itd. odličnejših srbskih rodbin, ki so prestopile v turško vero: Rizvanbegovića, Ljubovića, Šarića itd. Imel sem priliko, da sem videl nekaj teh krasnih stvari, osobito iz Ohrida in Skadra: kavinih servisov, steklenic za dišave iz srebra, opletenih z vinsko trto in grozdom ter večjim številom ptic. Takrat mi je bilo tako, kakor da gledam na teh lepih stvareh popisano žalostno zgodovino našega naroda od Kosovega. A mili so mi bili ti mali orliči s povešenimi peruti, v krasno graviranih oblikah.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Trgovski pregovori z Avstrijo. Pogajanja o carinski tarifi, katera so se začela z Avstriji so se prekinila, vendar se bodo kakor je posneti po zadnjih vesteh nadaljevala v Beogradu v začetku meseca marca. Minister trgovine g. dr.

Burnin bo imel z našimi delegati konferenco prej nego se bodo pričela pogajanja z avstrijsko delegacijo.

Nabava soli v Rumuniji. Uprava državnih monopolov je sklenila pogodbo z rumunsko monopolno režijo za nabavo enega milijona kg soli iz Rumunije. Glavna kontrola je to nabavo odobrila, potem ko jo je predhodno odobrilo ministristvo financ.

Važno za izvoznike sena. Na temelju pritožb od strani železnice se opozarja vsi interesi, da višina na vagone nатовorjenega sena, slame itd., ne sme prekoračiti sledeče mere: na progah železniške direkcije v Subotici, Zagrebu in Ljubljani 5.65 nad zgornjo površino platforme, na progah beogradske direkcije pa 4.30 m, za pošiljatve v Avstrijo, Češkoslovaško in Madžarsko znaša ta višina 4.65 m, v Italijo 4.30 m, v Nemčijo 4.30 m.

Reforma trgovskih in obrtniških zbornic v Češkoslovaški. Iz češkoslovaških parlamentarnih krogov se čuje, kakor poroča »Prager Presse«, da je izgotovljen zakonski načrt o reformi češkoslovaških trgovskih in obrtniških zbornic. Nova razdelitev poslov predvideva eno obrtniško, eno industrijsko in eno trgovinsko sekcijo. Število članov vsake sekcije določi minister trgovine in industrije. Polovica mandatov se ima razdeliti na poedine sekcije po številu obratov ali ki spadajo v posamezne sekcije. Za drugo polovico so merodajni plačani davki. Volitve se morajo v vsaki sekciji izvršiti v dveh volilnih skupinah. Odreditve števila članstva za volilne skupine vsake sekcije je pridržana ministristvu financ. Ako pa v eni volilni skupini trgovinske ali industrijske sekcije kaka strokovna skupina tvori vsaj 10 odstotkov obratov, ki imajo volilno pravico ali če plača le-ta najmanj dve tretjini vseh davkov, ki jih plačajo vsi obrati te volilne skupine, more ustanoviti zanj minister trgovine in industrije posebno volilno skupino.

Prodaja radio-telefonskih aparatov. Po členu 79. pravilnika zasebnih radio-telegrafskih in telefonskih aparatov se smejo radio-aparati prodajati samo takim osebam, katere se izkažejo z dovoljenjem ministristva, oziroma poštnega ravnateljstva, da si smejo postaviti prejemni radio-telefonski aparat. Ministristvo je z odredbo št. 81.343, z dne 15. decembra 1924 določilo, da se smejo tudi posamni majhni deli in pritlikline radio-telefonskih aparatov prodajati samo takim osebam, katere se izkažejo z dovoljenjem poštne uprave. Nadalje je ministristvo odredilo, da mora vsak uvoznik, oziroma prodajalec radio-telefonskih in radio-telegrafskih aparatov in in njih delov voditi seznam prodajnega materijala in oseb, katerim je ta materijal (aparate in dele) prodal, prepis tega seznama pa koncu vsekega meseca predložiti ravnateljstvu.

Zastopnika za razpečavanje strojev za mleko ter hladilnih naprav išče neka inozemska tvrdka. Naslov tvrdka, kamor, se je obrniti za nadaljna pojasnila, je interesentom na razpolago v pisarni Trgovske in obrt. zbornice v Ljubljani.

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

Osmi tip:

VAŠ DENAR NAJ KROŽI!

(Nadaljevanje.)

Bistvo trgovine je zamena. Denar za blago — blago za denar — in zopet denar za blago. In hitro! — To je tajnost visokih dividend.

Tu sta na primer dva trgovca s pohištvom. Eden je počasen, drugi je hiter.

Oba kupita za dvajset funtov šterlingov stolov.

Počasni trgovec proda stole v enem letu za trideset funtov šterlingov.

Hitri jih proda v treh mesecih za 25 funtov šterl., kupi nove za 20 funtov šterlingov in jih proda v daljnem četrtletju za 21 funtov šterlingov.

Znova kupi stole in jih proda v daljnih treh mesecih za 27 funtov šterlingov. Kupi še enkrat in pred koncem leta jih proda za 25 funtov šterlingov.

Vsakokrat je cenejši ko njegov počasni konkurent.

Ta je koncem leta zaslužil 10 funtov šterlingov, zaračunal je svojim odjemalcem višjo ceno in jih bo zato najbrže izgubil.

Hitri prodajalec je zaslužil koncem leta 18 funtov šterlingov, je svoje odjemalce ceneje postregel in svoje nastavljenice boljše plačal.

Tu imate v par besedah razlago, zakaj eden svojo razpečavo in svoj dobiček podvoji, dočim drug poleg njega komaj obstane.

Mogoče je izdal hitri trgovec za oznanjenje svojih stolov pet funtov šterlingov več; pa tudi v tem slučaju je še vedno dosegel večji dobiček in prodal po nižji ceni ko počasni trgovec.

Počasni trgovec je svoje blago mnogo višje cenil ko hitri in vendar naredil manjši dobiček od njega. Tega dejstva le premnogi trgovci ne razumejo.

Dobički so veliko bolj odvisni od hitre prodaje, ko pa od visoke cene. Mnogo koristneje je zaslužiti mesečno pet odstotkov, ko pa letno 30.

Denar je tako zelo podoben možganom. Nekdaj se je mislilo, da odvisi pamet od velikosti možgan, danes vemo, da je to zmota.

Posojevalci denarja to vedo, zelo veliko trgovcev pa tega ne ve. Zaradi tega ima zelo mnogo trgovcev mrtvo zalogo blaga, zato pa zelo živo težko zadolžitev pri banki.

Nekdo ima morebiti zelo velike možgane, toda če je prepočasen in preoprezen, je norec.

Glavna stvar pri možganih ni njihov obseg, temveč njihova delavnost. Človek z majhno glavo je morebiti na čelu velike družbe in človek z veliko glavo je mogoče pismonoša, ki se preživlja od premikanja svojih nog.

Skoraj vedno, kadar vprašam trgovca, kaj da rabi najnujnejše, dobim odgovor: »Več kapitala!«

To je skoraj redno zmota. Navadno ima zadosti kapitala, toda ne zna ga dovolj hitro uporabiti. Te zmožnosti mu manjka.

Vsakdo more svoj kapital podvojiti, če svoje blago dvakrat tako hitro

razpeča. Zato pa mu ni treba izposoditi si denarja.

Vedno je bolje študirati spretnost prodajanja, kakor pa plačevati banki obresti.

Ceneje je izdajati denar za oznani-la, ko pa biti pri banki težko zadolžen.

Pravilo vsakega uspešnega trgovca mora biti: notri — ven, danes notri — jutri ven! To pravilo velja ravno tako za finančnika, ko za trgovca.

Nikdar kupiti preveč! Nikdar zidati preveč! Vedno imeti več odjemalcev ko blaga, vedno več kupčij ko prostorov!

Je še vedno bolje poslati odjemalca proč, ko pa vlačiti blago po zaloga. Trgovina naj bo začasna zaloga, ne pa skladiščno poslopje. Kako malo trgovcev ve to!

Vaš denar naj kroži! Vsa šiling je mal delavec, katerega je treba k delu naganjati, ne ga pa pustiti spati. Zato, da se giblje, da se v enem tednu povrne k vam. In da prinese s seboj lep in nov polšiling.

(Dalje sledi.)

Industrija.

Elektrifikacija Slovenije napreduje. Elektrifikacija Ptuja ugodno napreduje. Glavni kabli so že položeni in zdaj se vrši inštalacija po hišah. Kakor stoji stvari sedaj, dobi Ptuj električno razsvetljavo že koncem marca. Električni tok bo dajala centrala na Fali.

Železarno v Zenici je odkupila država. Po vesteh, ki jih prinašajo beograjski listi, ki se pa sedaj še niso potrdile, je državno gozdarsko podjetje Drvar-Dobrljin odkupilo veliko rudarsko podjetje v Zenici, ki je bilo dosedaj last madžarsko-nemške akcijske družbe. V najkrajšem času se bo sestel poseben odbor, ki bo imel nalogo, da izvrši popolno reorganizacijo tega velikega rudarskega podjetja v Zenici. Celo podjetje, da je kupljeno za 25 milijonov dinarjev.

Osnovanje tovarne v Novem Sadu. Te dni se je v Novem Sadu pod imenom tvrdke: »Vojvodjanska Ljevaonica delniška družba«, osnovalo novo tovarniško podjetje, ki bo že tekom tega leta razvilo znatno delavnost.

Razstava industrijske propagande. Institut za pospeševanje industrije pri Trgovski in obrtniški zbornici v Pragi priredi meseca marca t. l. v Pragi razstavo industrijske propagande. Razstava ima namen propagirati inustrijsko reklamo. Naš generalni konzulat v Pragi proš potom ministrstva inostranih del, da se mu dobavi nekaj lično tiskanih reklamnih letakov iz naše države, ki se bodo tam ocenili in razstavili. Zato proš Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani vsa p. n. podjetja, ki bi imela take reklamne letake, da jih pošljejo na naslov: Generalni konzulat kraljevine SHS v Pragi. Letakom se lahko dodajo tudi brošure itd.

Kartel češkoslovaških tovarn za vžigalice. Kakor se doznava, so se združile dosedaj v posebni skupini stoječe tovarne vžigalice v Češkoslovaški v eno samo enoto v (skupno) organizacijo s tovarnami vžigalice na Češkem.

Carina.

Italijanski agio za carinska plačila. Italijansko finančno ministrstvo je določilo agio za carinska plačila za čas od 23. februarja do 1. marca 1925, v iznosu Lir 469.60 (100 Lir nominalne carine in 369.60 Lir dodatka).

Denarstvo.

Stanje Narodne banke v letu 1920. in 1924. Ako govorimo o Narodni banki, nas najbolj zanima obtok novčanic in njeno kritje. Kako so se te postavke gibale zadnja leta, nam najbolj kaže naslednja tabela: (Številke se razumejo v milijonih dinarjev):

1920	3.344	431	12.88
1921	4.688	401	8.55
1922	5.040	349	6.90
1923	5.790	437	7.55
1924	6.001	474	7.90

Iz tabele vidimo, da se je obtok novčanic zadnja tri leta znatno pomnožil, da pa narašča od leta 1923./1924. tudi metalno devizno kritje in sicer absolutno in relativno. Zato tudi ne more biti govora o inflaciji, ker bi v tem slučaju naraščal obtok novčanic pri relativno manjšem kritju. Od celokupne kovinske in devizne zaloge v iznosu 400 milijonov v letu 1923. je znašala državna zastava po računu izmenjav okrog 363 milijonov; od tega je bilo okrog 303 milijonov državnih terjatev francoske vlade in raznih bank v francoskih frankih. Zaloge kovinega zlata je znašala okroglo 69 milijonov, srebra 17 milijonov, ostanek, 60 milijonov so bile razne valute in devize. Iz teh podakov pa še ne moremo oceniti faktične vrednosti kovinskega in deviznega kritja. Tudi je zanimivo primerjati obtok novčanic s sredstvi, ki jih je dala Narodna banka na razpolago našemu narodnemu gospodarstvu v obliki posojil na eskompt in lombard. To nam kaže naslednja tabela (v milijonih):

leta	obtok	posojila v celoti	na mornice	na vreč. pap.
1920	3.344	269	243	24
1921	4.688	597	558	40
1922	5.040	1.521	1.421	99
1923	5.790	1.525	1.334	190
1924	6.001	1.495	4.289	206

Od povečanja obtoka novčanic ni imelo narodno gospodarstvo nobenih koristi,

ker je ostala skupna svota posojil v zadnjih treh letih neizpremenjena. Skupni državni dolg ostane zadnja tri leta približno enak in znaša 4.520 milijonov dinarjev. Državna udeležba pri bančnem zaslužku je znašala leta 1923. 39 milijonov. Leta 1924. pa 33 milijonov Din. Cisti dobiček Narodne banke za razdelitev med delničarje je znašal leta 1923. 26 milijonov, leta 1924. pa 22 milijonov dinarjev. V bilanci za leto 1924, je odpisano dubioznih terjatev v iznosu 7 milijonov Din, kar priča o krizi zadnjih let.

Amerika odreka Franciji posojilo. Povodom zanikanja z uradne strani, da ameriška vlada ne namerava dati Franciji posojilo 100 milijonov dolarjev, prinaša »Matin« uradno poročilo, v katerem je rečeno, da ni francoski finančni minister Clementel o priliki svoje izjave, da je treba najeti to posojilo v Ameriki, mislil na vlado Zedinjenih držav. Potemtakem bo Francija vendar najela posojilo 100 milijonov dolarjev najbrže v nekaterih državah Južne Amerike.

Promet.

Konvencija o direktnem železniškem prometu med Jugoslavijo in Madžarsko. Konvencija o direktnem železniškem prometu med Jugoslavijo in Madžarsko, ki se je podpisala dne 20. t. m., vsebuje 10 členov, od katerih sta najvažnejša člen 1. in 2. Na osnovo člena 1. bodo železniške uprave dogovorjenih držav določile direktno tarifo za blago, med najvažnejšimi postajami obeh držav tako, da se prilagodijo transportnim cenam dotičnih lokalnih normalnih tarifov, upoštevaje zmanjšanje taks za vzdrževanje prog. Merilo, po katerem se bodo te takse reducirale, se bo ugotovilo v medsebojnem sporazumu obeh uprav, upoštevaje princip, da se svote, katere se reducirajo, tudi odobrijo, tako od ene kakor od druge zainteresiranih strani. V členu 2. se odobruje redukcija povprečno 30% v ceni transporta napram domačim in normalnim tarifom za gotovo blago, odposlano iz teritorija druge ugodne države, ki pa tranzitira preko teritorija one države, katera daje ta popust. Vlada kraljevine SHS dovoli isti popust povprečno v iznosu 30% za gotovo blago, naslovljeno v Madžarsko, ki pa tranzitira čez Jugoslavijo. Madžarska vlada odobrava s svoje strani kom-

penzacijo za gotovo blago, naslovljeno iz Jugoslavije, ki pa gre po progah Madžarske popust, ki se bo še odredil, a ki bo večji od 30%. Vsekakor bo vsaki upravi zajamčen prejem najmanje 3 zlatih santimov od tone za kilometer. Popusti, predvideni v čl. 1. in 2., se bodo ravnokotno uporabljali za blago, ki se bo uvažalo iz teritorija ene na teritorij druge pogodbene države, a ki se bo izvažalo v svrhu nadaljnega ekspediranja na teritorij kake druge države. Za ta primer se bodo imenovani popusti, o katerih se govori, uporabljali ne samo od reekspediranih postaj, ampak tudi za celo pot čez državo, čez katero se vrši tranzit, a v kateri se izvrši reekspedicija. Zainteresirane železniške uprave obeh držav bodo sporazumno določile pogoje in način uporabljanja imenovanih popustov glede reekspediranih transportov. Zainteresirane železniške uprave se bodo temeljito teh principov pooblastile, da določijo direktne tarife za blago, odpremljeno čez teritorij obeh držav. Te uprave bodo mogle sporazumno določiti, glede katerega blaga najvelja popust, v mejah, določenih v predstoječi, pogodbi, in bodo tudi ugotovile višino popusta, ki se bo uporabil glede tega blaga. Te uprave bodo tudi mogle izpopolniti ali znižati direktne tarife za gotovo vrsto blaga, upoštevaje pri tem principe sporazuma.

Telefonska zveza z Zadrom. Dne 23. t. m. se je vzpostavil redni telefonski promet iz Zadra preko Šibenika s Splitom. Za privatni promet se je otvorila prog istega dne popoldne. Taksa za eno enoto telefonskega razgovora (3 minute) znaša en frank v zlatu, kar znaša približno 15 Din v papirju. Za telefonski poziv se plača pol franka v zlatu. Taksa za en razgovor med Šibenikom in Zadrom znaša 80 zlatih santimov, a za pozivnico 40 santimov.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Celju naznanja, da je po obvestilu tukajšnje carinarnice, Generalna direkcija carina v Beogradu pod Cbr. 6791 od 14. februarja t. l. odobrila, da tukajšnji carinski oddelek sme cariniti vse blago, kakor carinarnice I. reda; razven zlate in srebrne predmete, igralne karte in domine.

Razno.

Diplomski izpit je napravil dne 21. februarja na gospodarski in socijalnopolitični fakulteti v Kölnu ob Renu g. Gvidon Hartman, sin trgovca g. Petra Hartmana v Ljubljani.

II. sejem kož divjačine v Ljubljani. Da se omogoči prodaja dosedaj še neodanih kož divjačine, priredi Lovska za druga in veleseljmska uprava na prostoru velesejma v sredo dne 4. marca II. kožni sejem. Opozarja se vse zainteresente-kupce na to prireditve, kjer se za morejo kriti z dobrim blagom.

Naša država na lyonskem velesejmu. Kakor je bilo že objavljeno, se vrši od 2. do 15. marca t. l. v Lyonu mednarodni vzorčni semenj, na katerem bo imela naša država svoj poseben paviljon. Poleg podpore, ki jo je dovolilo v ta namen ministrstvo trgovine in industrije, je prometno ministrstvo dovolilo tudi 50% popust na naših železnicah za vse posetnike te prireditve. Popust velja za vožnjo od 20. februarja do 15. aprila t. l. za vse potniške in brzovlake. Pri odhodu je

vzeti polno karto, ki velja tudi za nazaj. Vožnja skozi Italijo stane od Postojne do Modane: I. razred 253 lir; II. razred 169 lir, III. razred 98 lir. Skozi Francijo, od Modane do Lyona, II. razred stane 48 frankov tja in nazaj. Legitimacij se ne bo izdajalo, ampak je potrebno, da se posetniki po prihodu v Lyon javijo radi potrdila pri našem vice-konzulu g. Mil. Andriču, kateremu je bila poverjena organizacija te razstave. Tudi se priporoča posetnikom tega sejma, da za rezerviranje stanovanja prijavijo svoj prihod našemu konzulatu že nekaj dni prej.

Avstrijska gospodarska razstava v Beljaku. V Beljaku se bo vršila od 30. maja do 15. junija t. l. gospodarska razstava. Za razstavljalce iz naše države je določen poseben prostor. Za podrobne informacije je vprašati razstavnih odbor v Beljaku.

Skladišče soli v Smederevu. V Smederevu se gradi veliko skladišče za sol, ki bo kmalu končano. Za izgotovitev tega skladišča je uprava državnih monopolov dovolila kredit v iznosu 200.000 dinarjev.

Novinarski telefonski razgovori z Avstrijo. Po sklepu ministrstva pošte in telegrafa bodo uživale vse redakcije od 1. marca dalje 50% popust na tarifi za novinarske telefonske razgovore z Avstrijo, a to samo v času od 21. do 8. ure zjutraj.

Uvedba 10 urnega delavnega časa v Novem Sadu. Gremij novosadskih trgovcev je na svoji seji sklenil, da se odpravi 8 urnik in da se na njegovo mesto uvede 10 urni delavni čas. Novosadski trgovski nameštenci niso napram temu sklepu še zavzeli svojega stališča.

Povečanje reoperacijskega kontingenta. Bolgarska vlada je ponudila te dni naši vladi, da nam bo mesto kakor do sedaj po 20, odslej dobavljala po 50 vagonov premoga, ki nam pripada na račun reparacij. Ta premog dobavlja rudokop Pernik pri Custendilu, katerega produkcija se je v zadnjem času znatno povečala.

Razdelitev nemških reparacij v prvem letu Dawesovega načrta. — Angencija »Volta« objavlja podatke o pravicah Italije za prvo leto Dawesovega načrta, katero se šteje od prvega semestra leta 1924 do 31. avgusta 1925. Finančna konferenca, ki se je nedavno obdržala v Parizu, je določila, da se imajo plačila, ki jih ima Nemčija v omenjeni dobi izvršiti na račun vojne odškodnine, razdeliti na sledeči način med prizadete države: v tisočih mark v zlatu prejmejo: Francija 483.086, Anglija 192.523, Belgija 83.771, Italija 65.980, Jugoslavija 88 tisoč 16, Rumunija 7252, Japonska 4495, Portugalska 4945 ter Grčija 2638.

Argentinsko žito se melje v Budimpešti. Madžarski mlinci so kupili v Argentini nekaj količin žita, ki so na potu na Madžarsko in od katerih se je prva ekspedicija že izkrcala v Trstu. Argentinsko blago je izredne kakovosti, toda celotno bo dospelo samo 400 vagonov. Vse uvoženo argentinsko žito se bo melo Budimpešti.

Znižanje luških pristojbin v Angliji. Luška uprava v Londonu je sklenila dne 22. januarja t. l., da se s 1. februarjem zniža luške takse za 7%. Razen tega so odobrene nekatere olajšave glede brisanja in posebnih taks.

Cenitev nemškega in francoskega bogastva. Angleški »Times« prinaša cenitev predvojnega bogastva Francije in Nemčije. Leta 1913. se je cenilo bogastvo Francije na 58 milijard, bogastvo Nemčije pa na 80 in pol milijard dolarjev. Leta 1923. pa je znašalo bogastvo Francije vnovič 58 milijard, bogastvo Nemčije pa je padlo na 55 milijard.

Brezposelnost v Avstriji. Število brezposelnih v Avstriji je doseglo 200.000 in ker se produkcija vedno bolj krči, obstoja bojazen za nadaljno naraščanje brezposelnosti. Listi se bavijo s tem vznemirljivim položajem in nekateri obžalujejo zakasnitev, s katero so se uvedli protekcionistični carinski tarifi, ki so le prepozno onemogočili uvoz inozemskih izdelkov. »N. Wiener-Tagblatt« zadržuje, da je vlada storila prav malo za zboljšanje položaja; razen tega niso še urejeni trgovski odnosi z Jugoslavijo, Poljsko in Ogrsko, ki so zelo važna tržišča za avstrijski izvoz, in to je drugi vzrok negotovosti gospodarskega položaja. Vzdrževanje brezposelnih postaja za industrijo vedno bolj težavno, ki je že itak obremenjena z dajatvami socialnega značaja. Kar se pa države tiče, ima odpustiti še 28.000 uradnikov.

Glavna zaloga

F ŠIBENIK - LJUBLJANA

Ljubljanska borza.

25. februarja 1925.

Blago. Les: Deske 25, 30, 40 mm, monte, media 26, fco meja bl. 580; škorete, 18 mm, paralelne, media 24, fco meja bl. 600; remeljni, 6/6, 7/7, 8/8, pričeljeni, fco meja bl. 620; trami od 3/3 do 6/8, monte, fco meja den. 350; koatnjev les, okrogel, fco nakl. post. 3 vag. den. 27, bl. 27, zaklj. 27; bukova drva napolsuha, 1 m dolžine, do 580 kg na

m^o tež., fco nakl. post. den. 19, bl. 20. — Žito in poljski pridelki: Pšenica bačka 74/75, 2%, par. slovenska postaja bl. 530; pšenica domača, fco Ljubljana den. 460, bl. 490; otrobi pšenični drobnji, v novih juta vrečah, loco Ljubljana bl. 215; koruza nova, promptna, fco Ljubljana bl. 255; koruza nova, promptna, fco Postojna tranz. bl. 270; koruza nova, dobavitev marec, fco Postojna tranz. bl. 280; koruza nova, dobavitev april, fco Postojna tranz. bl. 290; koruza nova, dobavitev maj, fco Postojna tranz. bl. 295; koruza nova, dobavitev marec, fco sremška postaja bl. 210; koruza nova, dobavitev april, fco sremška postaja bl. 220; oves srbski, par. Ljubljana bl. 335; oves bački, rešetan, fco Ljubljana bl. 360; oves bački, zdrav, suh, rešetan, fco Ljubljana bl. 370; laneno seme zlmsko, fco Ljubljana den. 700; krompir beli, fco Ljevdjelija bl. 180; fižol ribničan, čist, fco Ljubljana den. 350, bl. 415; slanina slana, trodelna, fco Vukovar bl. 23.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 85%. 4% Kranjsko dež. posojilo iz l. 1917 den. 22. Loterijska 2% državna renta za vojno škodo den. 165, bl. 167, zaklj. 167. Celjska posojilnica d. d., Celje den. 209, bl. 211. Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 235. Merkantilna banka, Kočevje den. 103. Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 900, bl. 912. Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 138. Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 114. »Split«, anon. družba za cement Portland, Split bl. 1390. »Stavna družba« d. d., Ljubljana den. 275, bl. 285.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo, (20. februarja). Na svinjski sejem dne 20. februarja t. l. se je pripeljalo 66 svinj. Cene so bile sledeče: Prašiči 7 do 9 tednov stari stari, (komad) 150 do 212.50; 3 do 4 mesece stari 300 do 350; 5 do 7 mesecev stari 500 do 625; 8 do 10 mesecev stari 750 do 875 Din. 1 kg žive teže 12.50 do 14; 1 kg mrtve teže 16.25 do 17.50. Prodalo se je 25 komadov.

Sarajevski trg (22. t. m.). Sladkor v kockah 17, v sipi 16, riž 10 do 12, fižol 6, moka 6.50 do 8, turšičica 3 do 3.50, turšena moka 3.50, kruh, beli 7.50, črni 6.50, krompir -2, repa 2, orehi (jederca)

32, orehi (celi) 8, fige 9 do 16, suhe češplje 20, mandelji 24, čebula 5, pesa, rdeča 4 dinarje za kilogram.

Položaj na tržaškem sladkornem tržišču. Sladkorno tržišče je bilo zadnje dni zelo mirno z neznatno kupčijo. Uvoz tujega sladkorja je zaradi uvedbe zaščitne carine postal skoro nemogoč. Cene: normalni kristali, prijemljivo in promptna spedicija Lstg. 16.10 do 16.17.6; fini kristali, prijemljivo in najpromptnejša spedicija Lstg. 16.50 do 17.5; kockasti sladkor, prijemljivo in najpromptnejša spedicija Lstg. 18 do 18.5; peščeni sladkor, v dvojnih vrečah, prijemljivo fob Reka, Lstg. 17.5.

Dunajski goveji sejem (23. t. m.). — Dogon 2207 komadov; od tega iz Jugoslavije le 11. Podražili so se biki za 1500 aK, voli mestoma za 500 aK in slaba živina za 1000 aK pri kg. Notirajo za kg žive teže v tisočih aK: voli I. 15.5 do 17.5 (izjemno 19 do 22), II. 13.5 do 15, III. 11 do 12.5; biki 13 do 17 (18.5); krave 11 do 15, slaba živina 7 do 11.

Kovinski trg okoli 10. februarja in pregled predvojnne in povojne produkcije. Pred kratkim je priobčilo strokovno časopisje podatke o produkcijskih razmerah mednarodne železne in jeklene industrije v preteklem letu. Zanimalo nas bo, če primerjamo razmere zadnjih dveh let s predvojnim časom, torej z letom 1913. Številke pomenijo produkcijo v tisočih meterskih ton, odstotki nam pa povedo, koliki del produkcije so glavne dežele v dotičnem letu eksportirale:

Anglija 1913: 4969 (27.7%); 1923: 4320 (27.1%); 1924: 4051 (25.9%).

Zedinj. države 1913: 2908 (4.7%); leta 1923: 1945 (2.3%); 1924: 1879 (2.7%).

Francija 1923: 619 (6.4%); 1923: 2184 (21.2%); 1924: 2885 (19.9%).

Belgija 1913: 1550 (318%); 1923: 2495 (56.6%); 1924: 3250 (59.0%).

Nemčija 1913: 7619 (22.5%); 1923: 2160 (21.1%); 1924: 1728 (10.4%).

Pred vojsko (1913) je bila prva v eksportu Nemčija, 7619 × 22.5, za njo so prišle Anglija, Belgija i. dr. V preteklem letu je bila prva Belgija, nato Anglija i. dr. Francoski in belgijski železni in jekleni eksport sta se prav posebno dvignila, francoski leta 1924 za 4.66krat, belgijski pa za 2.1krat napram letu 1913.

V preteklih dneh se je povpraševanje na evropskih železnih trgih nekoliko

ojačilo; sicer se pa položaj ni bistveno izpremenil in je ostalo vse približno tako, kakor smo poročali zadnjič. Znižanje cen v Ameriki je dalo evropskim producentom spet možnost, da prodajajo tam. Cene na evropskem eksportnem trgu so se nekoliko okrepile in so bile okoli 10. februarja te-le: železo v palicah funtov 6/2 do 6/10, surova pločevina 8, srednja 9; valjana žica 6/15.

Na Angleškem se je položaj menda zboljšal. Padec prejšnjega tedna je izenačil cene angleškega in kontinentalnega trga, razlike ni skoraj nobene več in je zato povpraševanje po angleškem blagu večje. Posebno upajo na prihodnje tedne. — Francoski trg kaže še zmeraj znake negotovosti, ki imajo svoj vzrok v celotnem francoskem gospodarskem položaju. Vsled zvišanih dobavnih stroškov, tarif itd. je konkurenčna zmožnost francoskega blaga zmanjšana in posamezni obrati med seboj zelo tekmujejo. Cena surovega železa se giblje med 310 in 326 francoskih frankov, vena hematita okoli 410. Kupčija v polfabrikatih je nekaj boljša; fina pločevina za 100 kg 100—105 frankov, srednja 88—90, surova 66—68. — Belgijski trg drži prejšnje cene, sicer je pa miren. Zadnje cene so bile sledeče: surova pločevina 690—700 belgijskih frankov, srednja 740—750, fina 1000 do 1150, tračnice 700. — Na Nemškem čakajo, cene kažejo manjše kurzne z gube. Železo v palicah okoli 10. februarja 133 zlatih mark, surova pločevina 145, srednja 170, fina 215. Pravijo, da bodo šle cene še dol. Eksport slab. — Češkoslovaški trg je nespremenjen. Domači trg se še ni razvil, pa pravijo, da bo v prihodnjih tednih bolje. Zaposlenost je prav zadovoljiva, novih naročil zmeraj dosti. Neugoden je pa eksportni trg, češki producenti s svetovnotržnimi cenami ne morejo konkurirati.

Dobava, prodaja.

Dobava oljnatih barv in firneža. Na podstavi št. 86. do 98. zak. o drž. rač. in po pooblastilu min. pošte in telegrafa razpisuje direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani tretjo pismeno dražbo za dobavo 1500 kg oljnatih barv in 500 kg firneža. Dražba bo 9. marca t. l. ob enajstih v sobi št. 43 podpisane direkcije.

Pogoji so na vpogled in se dobivajo za 10 Din v ekonomnem odseku. Ponudnik mora položiti kot kavejjo 5% (inozemci 10%) ponudene vrednosti najkasneje do desetih na dan dražbe pri pomožnem uradu podpisane direkcije. Dražbe se more udeležiti le, kdor je vpogledal ali prevzel pismene pogoje.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije. Dne 24. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega orodja, glede dobave bakrene žice, glede dobave vijakov ter glede dobave bakrenih peči. — Dne 26. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave osov, glede dobave pološatega železa ter glede dobave bakrenih peči. — Nadalje se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 18. marca pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega stekla, cilindrov za svetilke itd. — Dne 23. marca t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave gasilnih potrebščin; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave plošatega železa, glede dobave bakrenih peči in glede dobave stekla.

Dobave. Uprava barutane v Kamniku sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave envelop, etiket, pečat in dekstrina. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 10.000 kg lesnega oglja. Dne 9. marca t. l. pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave preko 16.000 kub. metrov drv; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave kudjelje za mašenje. — Dne 11. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave smrekovih desk. — Dne 13. marca t. l. pri direkciji železnic v Subotici glede dobave rudečega blaga za zastavice, sode za pranje, mila za pranje, sirkovih metelj in krtač za ribanje. Dne 16. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave tiskarskega materijala (papirja, kartona itd.); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave okroglega železa. — Dne 17. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave žeblicev.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modna blaga, plenice, lepše robce, ščetke, sukanec, toaletno blago.
Telefon 913

Tvrdba
IVAN PERDAN
nasledniki
v Ljubljani

Glavna zaloga Ciril Metodovih vžigalic.

Veletrgovina špeci-rijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevni cenah.
Zahtevajte cenike!

Vsaka gospodinja in perica je vesela snežno belega perila, ki ga opere s

pralnim praškom

Za trgovca je to dvojni dobiček.

Zahtevajte ga v vseh veletrgovinah.

NAHRBTNIKE

lasnega proizvoda nudi najceneje
IVAN SAVNIK,
Kranj (Slovenija).
Zahtevajte cenik!

8. dunajski mednarodni velesejem

(spomladanski velesejem)

od 8. do 14. marca 1925.

Mednarodna vzorčna razstava industrijskih in obrtniških proizvodov.

Cene brez konkurence!

125.000 posetnikov, od tega 25.000 inozemskih kupcev in 70 držav.

Znatno znižane cene vožnje na avstrijskih železnicah. Prehod preko meje z vplačano takso za potni vizum od 15.000 avstrijskih kron. (Dolarjev — 25.)

Pojasnila daje

»WIENER MESSE A. G. WIEN VII.«

Častna zastopstva v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.

Društvo za promet stranaca v Sloveniji.

»Putnik« d. d. za saobračaj putnika, Aleksandrova c. 8.

Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3
Krovce, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov

Naprava strelodvodov. - Kopalniške in klosetne naprave.
Izdolovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vanke velikosti, kakor tudi posod (kalke) za konzerve

Najboljši
stvalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znemka
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana
Pouk v vazenju brozplačen. Večletna garancija.
Delevnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

Veletrgovina

v
A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špeci-rijsko
blago

raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Tiskarna Merkur

LIUBLJANA

SIMON GREGORČEVA ULICA 13

Telefon šte. 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.

Izvršitev točna in solidna!

